

КАТЕДРА “ИКОНОМИКА”

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ЗАЩИТА НА МАГИСТЪРСКИ ТЕЗИ

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Указанията за разработване и защита на магистърски тези се отнасят за всички магистърски програми към Катедра „Икономика“. За да придобиете магистърска степен по икономика е необходимо:

- да положите успешно изпитите по учебния план;
- да подготвите и защитите магистърска теза, ако това е начинът, по който сте избрали да завършите.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Съгласно актуалните учебни планове за ОКС „магистър“ защити на магистърски тези се провеждат два пъти годишно – обикновено в последната седмица на ноември и февруари. Конкретните дати се обявяват предварително на сайта на Стопанския факултет в Календар „Магистри“. С цел по-добрата организация и осигуряване на необходимото научно ръководство, желаещите да се дипломират към катедра “Икономика” подават заявление по образец (Вж. Приложение 1) за предпочитаните от тях тематични направления след съгласие на избрания научен ръководител (за областите на научно ръководство в рамките на Катедрата вж. Приложение 2). Заявленията за разработване на магистърски тези се подават след тяхното подписване и сканиране по електронен път на имейл адреса на научния секретар на Катедра „Икономика“ гл. ас. д-р Стоян Шаламанов (shalamanov@feb.uni-sofia.bg). Сроковете за подаване на заявленията в Катедрата са следните:

- До 31 май при явяване на защита през м. ноември;
- До 31 октомври при явяване на защита през м. февруари.

Утвърждаването на тематичните направления и научните ръководители става по решение на катедрата и студентите биват уведомявани своевременно от научния секретар на катедрата.

ВНИМАНИЕ! Магистърска теза могат да разработват само студенти, които успешно са издържали избираемата дисциплина „Писане на магистърска теза“.

II. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Магистърската теза заема ключово място във формирането на аналитично-оценъчни компетентности, базирани на определени икономически теории, концепции, подходи и методи. Нейното структуриране е целесъобразно да бъде в три главни части:

- теоретичен анализ на проблема, обособен като предмет на магистърската теза, който да разкрива степента на овладяване на теоретични знания от дипломанта;
- методологична част, в която се обосновават методите и подходите на изследването;
- приложен икономически анализ въз основа на конкретни икономически методи и статистически данни.

От дипломантите се очаква да подготвят и представят текст със следното (примерно) съдържание:

1. Заглавна страница

Тя трябва да съдържа следната информация:

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”	
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ	
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА “.....”	
<u>МАГИСТЪРСКА ТЕЗА</u>	
ТЕМА:	
ДИПЛОМАНТ:	НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:
/трите имена и факултетен номер/	/академична длъжност и име/
СОФИЯ	
..... Г.	

2. Съдържание

Представя се структурата на магистърската теза, която е препоръчително да се постави в самото начало, веднага след заглавната страница. Главите, разделите и параграфите се разграничават ясно – номерират се последователно с римски или арабски цифри или комбинирано в зависимост от обема и спецификата на съдържанието. Задължително се посочва страницата (с арабски цифри), от която започва съответната част. Недопустимо е несъответствие между отразената в съдържанието структура и тази на самата магистърска теза.

3. Използвани съкращения, списък на фигурите, таблиците и графиките в магистърската теза

4. Увод

Въпреки че разработката започва с него, най-добре е уводът да се напише след като съдържателната част на магистърската теза е завършена. В него ясно и точно трябва да се представят:

- Мотивите за избор на тема;
- Кръгът от проблеми, които за момента са актуални и се цели да бъдат разрешени;
- Изследователската теза;
- Целите на разработката;
- Задачите, които ще бъдат изпълнени за достигане на поставените цели;
- Обектът и предметът на изследването;
- Използваните методи и очакваните резултати;
- Възможните ограничения и информационното осигуряване;
- Потенциално заинтересованите потребители на резултатите;
- Структурата на разработката (синтезирано представяне на отделните части, с акцент върху поставените в съответната част цели и постигнати резултати);
- Авторските приноси при разработването на магистърската теза.

5. Основен текст

Текстът в основната част трябва да бъде съобразен с поставените цели и задачи. Работата трябва да бъде структурирана в няколко самостоятелни части (глави, раздели), които имат собствени заглавия и чието оформление трябва да бъде еднотипно. Желателно е след всяка част да се направят съответните обобщения (изводи), както и да има логически преход от една част към друга.

Условно текстът може да се раздели в три части (глави) на магистърската теза:

А. Теоретична част

- Преглед на икономическата литература – авторът показва ориентацията си в проблематиката на базата на литературни източници и какво вече е постигнато/известно по въпросите, с които се занимава в магистърската теза.
- Основни теоретични положения (твърдения и принципи), върху които се изгражда разработката.

Б. Изследователска част

- Характеристика на обекта и предмета на изследването.
- На кои изследователски въпроси се търси отговор.
- Формулиране на хипотезите (предположенията), които следва да се проверят.
- Описание на методологията и методиката на изследването (понятийни и емпирични индикатори, инструменти за набиране на първична информация, специфики при използването на информацията и др.).
- Описание на начина, по който са събрани данните (емпирична информация).
- Изясняване на условията на провеждане на анкетата или наблюдението, на което се основава дипломантът; конкретизация на използвания инструментариум и изследователски методи; характеристика на участниците и уточнение на периода на изследването. Препоръчително е работата да се илюстрира с таблици, графики и фигури.

В. Приложна част

- Анализ на получените данни в контекста на формулираните изследователски въпроси, чиито отговори се търсят, и хипотезите, които се проверяват. Описание и обяснение на резултатите.
- Представяне на основните изводи и препоръки за: повишаване ефективността на...; подобряване на...; развитие на...; усъвършенстване на... и пр.
- Указване на начина, по който (евентуално) се/ще се използват получените резултати в практиката (напр. Изследването е посветено на конкретен

икономически проблем и въз основа на направените изводи и препоръки се очаква ...).

6. Заключение/изводи

- Обобщение (резюме) на най-важните резултати от разработката (те се съобразяват с поставените в увода цели и задачи). Изводите и препоръките се дефинират конкретно и могат да се изброят в логическа последователност или според значимостта им. Подчертават се заключенията с авторски или приносен характер.
- Могат да се посочат и евентуални възможности за продължаване на работата по темата.

7. Списък на информационните източници (“Библиография”, “Използвана литература”, Списък на използваната литература” и др.) – включва:

- Източници на хартиен носител.
- Електронни източници като в скоби се посочват и конкретните интернет сайтове, които са използвани, след изписване на автора, заглавието на източника и датата, на която той е посетен.
- Проведени анкети и/или консултации с експерти и др.

Заглавията на информационните източници следва да бъдат подредени азбучно, като е възможно да се обособят в различни поредици: кирилица и латиница; научни изследвания и нормативни документи.

8. Приложения

Те могат да бъдат различни – графики, таблици, фигури, илюстрации, схеми, анкети, списъци от съкращения, термини и други информационни материали, които са използвани, но не присъстват в основния текст, като задължително трябва да се покаже връзката между тях и основния текст. Информацията от различните по характер приложения трябва да се интерпретира, а не да се преразказва.

9. Цитиране

За да се оформи магистърската теза от гледна точка на цитирането, авторите освен че могат да се запознаят с *БДС 17377-96 Библиографско цитиране*¹, могат да ползват и някои общи правила.

Още в процеса на търсене на литература, необходима за разработката, е полезно да се състави картотека с основните данни за съответния документ: автор/автори, заглавие, подзаглавие, поредност на тома, поредност на изданието, издателство, година на издаване, страница, серия; а за периодичните издания и: точното название на източника, година на издаване, том, брой, книжка, дата (при вестниците), страници.

Къде се цитира?

- Това може да се направи в самия текст, като все повече се използва цитирането от типа “номер, страница” (автор, страница) [24:321] – 24 е съответният номер на източника в Списъка на използваната литература (или Библиография, или Използвана литература и т.н.), а 321 е страницата, която точно се цитира. Друг разпространен начин за цитиране е от типа „автор, година, страница” – например (Varro, 2008, pp. 21).
- Може да се цитира “под линия” – обикновено, когато се цитират няколко публикации по една тема или от един и същи автор. Тук може да се избира

¹ <http://anamnesis.info/sites/default/files/Bibl.%20Citirane.pdf>.

между прекъснатата номерация за всяка страница, непрекъснатата номерация в целия документ или друго.

- Цитирането може да се извърши и след глава, раздел или в края на разработката. Подреждането в този случай може да се направи “по реда на цитирането” в основния текст, което е за предпочитане, или по азбучен ред на автора или заглавието като във всички случаи трябва да бъде установена точната връзка с основния текст.

10. Оформление

Не трябва да се подценява представянето на магистърската теза в подходящ вид. Особено внимание да бъде обърнато на правописа, пунктуацията и граматическата издържаност на текста. Отрицателно впечатление оставя лошото техническо оформление, липсата на ясна структура, липсата на обозначаване на страниците, фигурите, таблиците и др., неясните приложения.

Препоръчително е целият обем на разработката, вкл. приложенията и използваната литература, да бъде от 60 до 80 стандартни компютърни страници (Times New Roman, 12, 1.5) като все пак водещо остава съдържанието на магистърската теза.

11. Предаване на магистърската теза

Сроковете за предаване на магистърските тези в Катедрата се съобразяват с определения график за защиты, който се помещава на интернет страницата на Стопанския факултет. Следните дати са ориентировъчни:

- До 31 октомври при явяване на защита през м. ноември;
- До 31 януари при явяване на защита през м. февруари.

ВНИМАНИЕ! От учебната 2020/2021 година всички магистърски тези подлежат на проверка за оригиналността чрез използване на интегрирана в средата за електронно обучение приставка на специализирана система за засичане на плагиатство в СУ „Св. Климент Охридски“ съгласно Заповед на Ректора на СУ № РД-19-207/26.05.2021 г. за видоизменяне на Заповед № РД-19-336/18.07.2019 г., която може да бъде намерена на следния линк заедно с приложенията към нея:

[Заповед на Ректора РД 19-207/26.05.2021 г. относно утвърдена Процедура в СУ „Св. Климент Охридски“ за проверка на оригиналността чрез използване на интегрирана в средата за електронно обучение приставка на специализирана система за засичане на плагиатство](#)

[Приложение №1 - Протокол за проверка на оригиналността на дипломна работа/дисертационен труд](#)

[Приложение №2 - Становище от научния ръководител на дипломанта във връзка с процедурата за предотвратяване на плагиатство в дипломни работи](#)

Всички студенти задължително следва да се запознаят с процедурата за проверка на магистърски тези на посочения линк. В допълнение към описаните стъпки в процедурата, за магистърските програми към катедра „Икономика“ към Доклада за сходство и Становището за допускане до защита научният ръководител прилага попълнен и Формуляр за съответствие с изискванията на катедра „Икономика“ при предаване на магистърска теза (Вж. Приложение 3). При установяване на несъответствие от страна на рецензента на потвърдените изисквания от научния ръководител в представения формуляр и действителните елементи, съдържащи се в магистърската теза, дипломантът не се допуска до защита.

Преди да бъде допуснат до защита, дипломантът депозира пред инспекторите, отговарящи за ОКС „магистър“ следните документи:

- Заявление по образец до Декана на Стопанския факултет за допускане до явяване на защита, което е налично на интернет страницата на факултета.
- Копие на студентската книжка (страниците с личните данни и заверките на семестрите).
- Две снимки (надписани на гърба с трите имена и факултетния номер на студента).

IV. УКАЗАНИЯ ЗА ЗАЩИТА НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Преди защитата:

- Дипломантите е необходимо да са се запознали с настоящите Указания за разработване и защита на магистърски тези към Катедра „Икономика“.
- Дипломантите да са представили в установените срокове магистърската теза и останалите необходими документи.
- Дипломантите да са получили рецензията по електронен път от научния секретар на Катедрата до 3 дни преди датата на защита. Желателно е да се обмислят добре отправените към автора въпроси, коментари и забележки. Те могат да се обсъдят предварително с научния ръководител или други компетентни лица.
- Дипломантът може да използва помощни електронни средства при представянето на своята работа. Препоръчва се използването на слайдове, чрез които да се онагледи изложението (ако темата позволява това). Фигурите и таблиците върху слайдовете трябва да бъдат с по-малко текст и с по-едри шрифтове.
- Разпределението за защита по комисии и зали се обявява на сайта на факултета. Носенето на студентска книжка по време на защитата е задължително.

Протичането на защитата на магистърските тези обикновено е в следната последователност:

- Дава се думата на дипломанта за представяне на разработката на базата на компютърно изготвена презентация.
- Представянето на дипломанта не трябва да надхвърля 15 минути, като вниманието трябва да се съсредоточи върху практическата част на разработката. То не е преразказ на съдържанието ѝ, а представя разработената от автора тема с акцент върху нейната проблемна страна. Приоритетно следва да се демонстрират разработените проблеми, използваните методи и получените резултати.
- Макар че дипломантите ще имат възможност да се запознаят с рецензията преди защитата, отговорите на въпросите от нея не трябва да се включват в първоначалното изложение.
- Прочита се рецензията на магистърската теза и се дава думата на членовете на изпитната комисия за въпроси към дипломанта. Отговорите на въпросите са от значение за цялостното представяне.
- Дипломантът отговаря на въпросите от рецензията и на тези, поставени от членовете на комисията или други лица, присъстващи на защитата. Резултатите се обявяват в деня на защитата на магистърската теза.

V. УКАЗАНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА МАГИСТЪРСКИТЕ ТЕЗИ

1. Критерии за оценка на съдържанието на магистърската теза

От съдържателна гледна точка магистърските тези се оценяват от рецензенти, определени от Катедрата. Примерна структура на рецензиите е посочена в Приложение 4. Рецензиите се представят от рецензентите най-малко пет дни преди датата на защитата – по електронен път и подписани. При тяхното изготвяне се вземат предвид следните критерии:

Съдържание и качество на текста

- Степен на значимост, актуалност и разработеност на проблематиката.
- Пълнота и баланс на текста (в съответствие с примерната структура).
- Умения ясно да се формулират цели, подходи, хипотези.
- В каква степен заявените изследователски цели са постигнати.
- Качество на проведеното изследване като обхват, познаване на научни изследвания и литературни източници.
- Критичен преглед на използваната литература, от който личи разбиране на теоретичната основа и контекста на изследването.
- Степен на осмисляне на проблематиката и способност за систематизиране, обобщаване и формиране на изводи и становища.
- Умения за писмено представяне на текста по ясен, достъпен и нагледен начин.
- Умение да се работи с информация и източници.
- Коректност на позоваванията.

Оформяне на текста

- Цялостен вид на разработката.
- Спазване на стандартите (шрифт и междуредие, оформяне на заглавната страница и др.).

Авторство

- В каква степен текстът е лично дело на дипломанта.
- Съотношение между използвани текстове и новосъздаден текст.

Език на текста

- Авторът използва ли правилен български и научен език и стил.
- Отсъствие/наличие на грешки.

2. Критерии за оценка на представянето на магистърската теза

Представяне на разработката

- Умение да се представи работата стегнато и по същество (включително добро осмисляне на разглежданите въпроси).
- Способност за формулиране на изследователски проблеми.
- Използване на подходящ език.
- Използване на подходящи онагледяващи средства.
- Умение да се общува с аудиторията.

Защита

- Умение да се отговаря на въпросите, поставени от рецензента, членовете на изпитната комисия или други лица, присъстващи на защитата.
- Умения да се аргументират убедително защитаваните тези.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1:

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

Име, презиме, фамилия: .....

Факултетен № ....., специалност ИКОНОМИКА и ФИНАНСИ

Магистърска програма: .....

с прием от зимен/летен семестър на учебната 20...../20..... година

Имейл адрес: .....

Телефон за връзка: .....

Бих искал/а да разработя магистърска теза на тема (в областта на):

.....

.....

под научното ръководство на: .....

Дата ..... 20... г.

ДИПЛОМАНТ: .....

С РЕШЕНИЕ НА КАТЕДРАТА СЕ ОПРЕДЕЛЯТ:

Научен ръководител: .....

Рецензент: .....

Сесия за първо явяване на защита на магистърска теза: ..... 20 ..... г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2:

ТЕМАТИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА НАУЧНО РЪКОВОДСТВО ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА МАГИСТЪРСКИ ТЕЗИ

Студентите могат да избират и други научни ръководители, които не са членове на Катедрата. Съгласно Законът за висшето образование научен ръководител може да бъде лице, притежаващо докторска степен.

[Проф. д-р Ваня Иванова](#)

Международна макроикономика
Европейска монетарна интеграция
Кръгова икономика
Устойчиво развитие
Екологична конвергенция

[Проф. д-р Теодор Седларски](#)

Нова институционална икономика
Икономически теории
Икономика и право
Икономическа социология / антропология
Поведенческа икономика
Културна икономика
Икономика на развитието
Икономика на щастието

[Доц. д-р Димитър Златинов](#)

Взаимодействие между макроикономическите политики
Моделиране на икономически връзки и зависимости
Международна икономика
Валутни и парични режими

[Доц. д-р Милен Велушев](#)

Икономически анализ на правото
Преки чуждестранни инвестиции
Хетеродоксален икономически анализ

[Доц. д-р Соня Георгиева](#)

Стопанска история
Стопанско-историческо развитие и глобализация

[Доц. д-р Стела Ралева](#)

Макроикономика
Международна икономика
Икономическа конвергенция и сближаване

[Доц. д-р Цветан Мадански](#)

Митнически контрол
Митнически режими и процедури
Евразийско икономическо пространство
Икономика и право

Международна търговия

[Гл. ас. д-р Даниел Касабов](#)

Макроикономическо прогнозиране
Икономически растеж и инфлация
Трансмисионен механизъм на паричната политика
Взаимовръзка между парична и фискална политика

[Гл. ас. д-р Илия Атанасов](#)

Теория на икономическия растеж
Поведенческа икономика
Микроикономическо моделиране

[Гл. ас. д-р Любен Иванов](#)

Нова институционална икономика
Икономика на мрежите
Управление на портфейл и инвестиционни решения
Икономическо образование

[Гл. ас. д-р Стоян Шаламанов](#)

Нова институционална икономика
Права на собственост и икономически резултати
Трансакционни разходи
Конституционна икономика
Макроикономика
Икономика на Европейския съюз
Микроикономика
Икономика на строителството
Икономика на недвижимата собственост

[Проф. д-р Стефан Петранов - гост-професор](#)

Макроикономика
Сива икономика
Финансови пазари

[Доц. д-р Мариела Ненова - Амар - гост-професор](#)

Макроикономика
Приложен макроикономически анализ

ПРИЛОЖЕНИЕ 3:

ФОРМУЛЯР ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА КАТЕДРА „ИКОНОМИКА“ ПРИ ПРЕДАВАНЕ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

Научен ръководител: .....

Дипломант: .....

Факултетен номер: .....

Магистърска програма: .....

Тема на магистърска теза: .....

.....

.....

Научният ръководител потвърждава изпълнението на следните изисквания към магистърската теза:

- Магистърската теза съдържа увод, в който ясно са изброени: актуалността на темата; изследователската теза; целите на изследването; задачите на изследването; обектът и предметът на изследването; използваните методи и подходи; потенциално заинтересованите лица; авторските приноси.
- Магистърската теза съдържа теоретична част, в която:
  - Направен е актуален преглед на научната литература по избраната проблематика.
  - Основните теоретични положения, върху които се базира работата на дипломанта, са ясно дефинирани.
  - Демонстрирано е разбиране на теоретичната основа и контекста на изследването.
- Магистърската теза съдържа изследователска част, в която:
  - разглежданата проблематика е представена в достатъчна пълнота;
  - се отчита връзката с предходни изследвания;
  - използваните изследователски методи са с приложна насоченост.

- Магистърската теза съдържа заключение, в което се посочват основните изводи от работата на дипломанта по ясен и добре обоснован начин.
- Магистърската теза съдържа библиографска справка с пълен списък на всички използвани информационни източници.
- Магистърската теза съдържа/не съдържа приложения.

(посочете приложимото)

- В магистърската теза всички информационни източници са цитирани правилно.
- В магистърската теза е използван унифициран стил на цитиране.
- Магистърската теза е форматирана спрямо Указанията за разработване и защита на магистърски тези към катедра „Икономика“
- В магистърската теза не са допуснати съществени печатни, правописни и граматически грешки.

Коментар на научния ръководител (попълва се, ако е необходимо):

.....

.....

.....

.....

.....

При установяване на несъответствие между потвърдените изисквания от научния ръководител и действителните елементи, които се съдържат в магистърската теза, според рецензента, дипломантът не се допуска до защита.

Дата:

Подпис:

/научен ръководител/

ПРИЛОЖЕНИЕ 4:

РЕЦЕНЗИЯ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

ОТ: (академична длъжност и име)
ДИПЛОМАНТ: (име, магистърска програма и факултетен номер)
НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: (академична длъжност, име и фамилия)
ТЕМА НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА:

I. ОРИГИНАЛНОСТ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА. КОЕФИЦИЕНТИ НА СХОДСТВО

II. АКТУАЛНОСТ И ОБХВАТ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

III. ПОДХОД И ОРИГИНАЛНОСТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

IV. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

V. МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

VI. ОБОСНОВАНOST И ПРИЛОЖИМОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

VII. ЕЗИК И СТИЛ НА ИЗЛОЖЕНИЕ. ОФОРМЛЕНИЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

VIII. ПРЕПОРЪКИ И ВЪПРОСИ

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ОЦЕНКА

(дата)

РЕЦЕНЗЕНТ:

(подпис)

ЗАБЕЛЕЖКА: Препоръчителният обем на рецензията е до 2 страници.